

ERZURUMLU EMRAH

Erzurumlu Emrah'ın yaşamı üstüne yeterli bilgi yoktur. Erzurum yakınlarında Tanbura köyünde 1777 (1815-1820?)'de doğduğu sanılıyor. [Halk ağzında](#) dolaşan söylentilere göre, ilkin Erzurum'da medresede öğrenim gördü. Sevdiği, küçük Paşa'nın

kızı bir ağanın oğluyla evlendirilince, çok üzüldü; sonra Sivas, Konya, Niğde, Tokat, Kastamonu illerinde geziye çıktı.

Kastamonu'da Alişan Bey'in sevgi ve yardımını kazandı. Uzun süre onun konağında kaldı. Evlendi. Beyin ölümüyle Kastamonu'dan ayrıldı. Sinop'u, Trabzon'u dolaştı. Karısının ölümüyle 1840'ta Sivas'tan şimdiki Tokat iline bağlı Niksar'a geçti. Yaşamının geri kalan yıllarını orada geçirdi. Çıraklarından Tokatlı Nuri'nin bir şiirinde belirttiği gibi, 1860 yılında öldü, mezarı/türbesi Niksar'dadır.

Dertli ve Gevheri gibi Emrah da Divan ve tasavvuf geleneğine özenen ürünler de verdi, ama bunlarda gereken yetkinlik ve özgünlüğe kavuşamadı, koşuk düzeni aksak ve dili ağdalıydı. [Fuzuli](#), [Baki](#) ve [Nedim](#)'in etkileri göze batıyordu.

Asıl başarısını Halk geleneğini sürdüren [heceyle](#) söylediği şiirlerde gösterdi. Özellikle [koşma](#) ve [sema](#)leriyle halk arasında haklı bir üne erişti.

Çevresindeki kimi şairleri (Tokatlı Nuri vb.) etkiledi. Fakat [Ercişli Emrah](#)'ın bazı şiirleri yanlışlıkla ona mal edildi.

- Divân-ı Emrah (1312/1916) XIX. Asır Saz şairlerinden Erzurumlu Emrah ([Köprülü Mehmet Fuat](#), 1929),
- Âşık Emrah, Hayat ve Şiirleri (Murat Uraz, 1943),
- Erzurumlu Hayatı ve Şiirleri ([Eflâton Cem Güney-Çetin Güney](#), 1958)

Gönül gurbet ele çıkma
Ya gelinir ya gelinmez
Her dilbere meyil verme
Ya sevilir ya sevilmez.
Yöğrüttür bizim atımız
Yardan atlattı zatımız
Gurbet ilde kıymatımız
Ya bilinir ya bilinmez.
Bahçemizde nar ağacı
Kimi tatlı kimi acı
Gönüldeki dert ilacı
Ya bulunur ya bulunmaz.
Deryalarda olur bahri
Doldur ver içem zehri
Sunam gurbet elin kahrı
Ya çekilir ya çekilmez.
Emrah der ki düştüm dile
Bülbül figan eder güle
Güzel sevmek bir sarp kale
Ya alınır ya alınmaz.

Hazân ile geçti gülşeni bustan
Eyler dertli bülbül zâr garip garip
Haraba yüz tuttu bezmi gülistan
Ağla şimdengeru var garip garip.
Hançeri feleğin ucu ciğerde
Gittikçe artıyor yara bu serde

Diyarı gurbette tutuldum derde
Gel tabip yaramı sar garip garip.
Emrah bizim elin gonca gülleri
Açılmıştır öter dost bülbülleri
Ben sefil sergerdan gurbet elleri
Gezeyim bir zaman yâr garip garip.

Dedim: Dilber, sen de sevdakâr mısın?
Dedi: Senden evvel nâra ben yandım.
Dedim: Doğru söyle, bana yâr mısın?
Dedi: Sadık yârim, gönülde andım.
Dedim: Gel, ağyarı feramus eyle!
Dedi: Terkeyledim, gönlüm hoş eyle.
Dedim: Gam-ı aşkı sen de nuş eyle.
Dedi: Çoktan anı nus edip kandım.
Dedim: Germanına benler dizilmiş.
Dedi: Görenler bağı ezilmiş.
Dedim: Mahmur musun gözler süzölmüş?
Dedi: Hâb-ı nazdan yeni uyandım.
Dedim: Emrah gibi var mı âşıkın?
Dedi: Elbet benim senin lâyıkın.
Dedim: Halinden bil bağı yanığın!
Dedi: Bilmez idim, şimdi inandım.

Tutam yâr elinden tutam
Çıkam dağlara dağlara

Olam bir yaralı bülbül
İnem bağlara bağlara
Birin bilir birin bilmez
Bu dünya kimseye kalmaz
Yâr ismini desem olmaz
Düşer dillere dillere.
Emrah eder bu günündür
Arşa çıkan tütünündür
Yâra gidecek günündür
Düşem yollara yollara.

Bir nazenin bana gel gel eyledi
Varmasam incinir, varsam incinir.
Nazik miyanından, ince belinden
Sarmasam incinir, sarsam incinir.
Kaşına çekilmiş kudret kalemi
Görmemiş dünyada derdü eleme
Her sabah her sabah verir selâmı
Almasam incinir, alsam incinir.
Yine görünüyor yârin illeri
Başımızda esen sevda yelleri
Yârin bahçesinde konca gülleri
Dermesem incinir, dersem incinir.
Nereden nereye sevmişim onu
Ateşi koymuyor yakıyor beni
Aşık Emrah sever böyle bir canı
Sevmesem incinir, sevsem incinir.

Gene bahar oldu, açıldı güller
Bülbül-ü şeydalar bağlarda gezer.
Bir saçı Leylâ'ya meyil verenler
Elbet Mecnun olur, dağlarda gezer.
Ne sönmez ateştir aşkın ateşi
Gittikçe artırır serde savaşı
Yâr senin aşkından çeşmimin yaşı
Bahar seli gibi çağlar da gezer.
Emrah tek tıfıdan bağı yanıklar
Bezm-i muhabbete kalbi sadıklar
Maşukundan cüda düşen âşıklar
Ruz-ü şeb ah eder ağlar da gezer.